

VID

**Studieplan for
Tverrfaglig enkeltemne/valgemne
i
Velferdsteknologi
10 stp**

**Program Description for
Elective course in
Welfare technology/Telecare
10 ECTS**

Godkjent av rektor juni 2016

Emne 11 – Velferdsteknologi

KULL 17 MAMEDBO-511, høst 2017 Omfang: 10 stp/ECTS	Høstsemester 2017 Ukesamling i Uke 39 og 46
Emneansvarlig: Hilde Thygesen	Emnemedansvarlig: Kjersti Helene Haarr

Enkeltemne/valgemne i master

Undervisning: ca 35 t

Pensum: ca 800 sider

Stuedsted: Sandnes, Rogaland

Undervisningsspråk: Norsk

Beskrivelse av emnet:

Velferdsteknologi har blitt et sentralt begrep innenfor en helse- og omsorgspolitisk kontekst de senere årene, både i Norge og internasjonalt. Eksempler på velferdsteknologiske løsninger er automatiserte alarmer og detektorer som varsler uforutsette hendelser, telemonitorering av kronisk syke, GPS sporingsløsninger, samt en rekke andre teknologiløsninger som gjør det mulig å overføre lyd og bilde for kommunikasjon og tjenesteoppfølging. Sentrale policydokumenter definerer eldre og kronisk syke som primære målgrupper for velferdsteknologien (Stortingsmelding nr 29 (2012-13), NOU 11: 2011). Men velferdsteknologiske løsninger er også tatt i bruk ovenfor andre aldersgrupper og målgrupper. Dette inkluderer blant annet barn og unge med nedsatt funksjon, ungdom og voksne med psykiske lidelser og ulike grupper pårørende. I tillegg har velferdsteknologi en rolle innenfor sosiale tjenester, for eksempel i oppfølging av personer med autisme eller ADHD.

I dette emnet vil ulike former for velferdsteknologiske løsninger bli presentert, med vekt på hvilke implikasjoner dette har for tjenesteorganisering, utøvelsen av faglighet og endringer i relasjoner, ansvar og oppgaver i forhold til tjenestemottakere, samt for pårørende og tjenesteutøvere. Videre tar emnet for seg relasjonen mellom sentrale velferdspolitiske føringer og reformer og fremveksten av velferdsteknologiske løsninger. Emnet er basert på en tverrfaglig tilnærming.

Gjennomgående i emnet reflekteres det over verdimesse aspekter og etiske dilemma, som nedsatt kognitiv funksjon, verdighet, retten til privatliv, mobilitet, trygghet og sikkerhet. Gjeldende lovgivning på området blir også gjennomgått. Andre temaer som tas opp er konteksten for fremveksten av denne type løsninger, trender nasjonalt og internasjonalt, samt sentrale problemstillinger knyttet blant annet til design og brukerinvolvering. Norsk og internasjonal forskning på området vil bli presentert i emnet.

Læringsutbytter:

Studenten skal:

- ha inngående kunnskap om ulike velferdsteknologiske løsninger og den samfunnsmessige konteksten for velferdsteknologien.

- ha inngående kunnskap om muligheter og begrensninger ved bruk av ulike velferdsteknologiske løsninger for ulike brukergrupper, og hvordan disse løsningene kan tilpasses forskjellige organisatoriske kontekster.
- kan analysere faglige problemstillinger knyttet til de ulike brukergruppenes behov for løsninger.
- kan analysere og forholde seg kritisk til de velferdspolitiske føringene.
- kan bruke relevante metoder for faglig utviklingsarbeid og nytenking med utgangspunkt i verktøyene utarbeidet i SAMVEIS.
- ha inngående kunnskap om velferdsteknologiens betydning for og innvirkning på tjenesteorganiseringen.
- ha inngående kunnskap om velferdsteknologiens innvirkning på fag og praksis.
- kunne reflektere over og kommunisere etiske/verdimessige og juridiske vurderinger relatert til bruk av velferdsteknologiske løsninger.
- kunne bidra til brukermedvirkning i bruk, utvikling og utprøving av ulike velferdsteknologiske løsninger.

Undervisnings- og læringsformer

- Forelesninger
- Gruppearbeid
- Gruppeaktivitet på læringsplattformen
- Besøk i demonstrasjonsleilighet for velferdsteknologi – Smartly
- Litteraturstudier
- Skriftlig oppgavebesvarelse - hjemmeeksamen

Obligatorisk arbeidskrav	Vurd uttrykk
En skriftlig oppgave med utgangspunkt i en problemstilling innenfor emnets tematikk, 800 ord	
Eksamen	
Skriftlig individuell hjemmeeksamen. Varighet: 3 dager. Omfang: 3500 ord.	Karakter A-F (A til E for bestått, og F for ikke-bestått)

Pensum:

Helse- og omsorgsdepartementet (2011), NOU 2011:11 «Innovasjon i Omsorg»
<http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/dok/nouer/2011/nou-2011-11.html?id=646812> (kapittel 2, 3 og 7, totalt 52 sider).

Helse- og omsorgsdepartementet, (2012). «Morgendagens omsorg.» Stortingsmelding nr. 29 (2012-2013).

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/dok/regpubl/stmeld/2012-2013/meld-st-29-20122013.html?id=723252> (kap. 1, 2, 3, 4 og 7, totalt 75 sider).

Helsedirektoratet (2015): «Første gevinstrealiseringsrapport med anbefalinger, Nasjonalt velferdsteknologi-program. Rapport (29 sider)

<https://helsedirektoratet.no/Lists/Publikasjoner/Attachments/1139/F%C3%B8rste%20gevinstrealiseringsrapport%20-%20Nasjonalt%20velferdsteknologi-program.pdf>

Helsedirektoratet (2012): «Fagrappport om velferdsteknologi. Implementering av velferdsteknologi i de kommunale helse- og omsorgstjenestene 2013-2030.» IS-1990. (Del 1 (kap. 1-4), del 2 (hele), del 4 (hele), totalt 112 sider).

Hoffman, B. (2010) «Ethiske utfordringer med velferdsteknologi.» Notat, Nasjonalt Kunnskapssenter for Helsetjenesten.

<http://www.kunnskapssenteret.no/publikasjoner/etiske-utfordringer-med-velferdsteknologi> (49 sider).

Håland, E. og Toussaint, P. (2013) «Kommunikasjon, samarbeid og læring: erfaringer fra et nettbasert læringsprogram for helsepersonell på Fosen» I Tjora, A. og Melby, L., (red.) *Samhandling for helse: kunnskap, kommunikasjon og teknologi i helsetjenesten*. Oslo, Gyldendal Akademisk, s. 181 – 201 (20 s).

Lindegaard, H. and Brodersen, S. (2010) «Homeplace or Workplace? The use of Multiple Assistive Technologies in Private Dwellings” In *Schillmeier, M. and Domènech, M. (Eds.) New Technologies and Emerging Spaces of Care*. Farnham: Ashgate, p. 95-105 (10 sider)

Melby, L. og Tjora, A. (2013) «Samhandlingens mange ansikter» I Tjora, A. og Melby, L., (red.) *Samhandling for helse: kunnskap, kommunikasjon og teknologi i helsetjenesten*. Oslo, Gyldendal Akademisk, s. 13-27 (15 sider).

Milligan, C., Mort, M. and Roberts, C. (2010) “Cracks in the Door? Technology and the Shifting Topology of Care.” In *Schillmeier, M. and Domènech, M. (Eds.) New Technologies and Emerging Spaces of Care*. Farnham: Ashgate. S. 19-37 (18 s)

Moser, I. og Michelsen, G. (2015) «Velferdsteknologi i sosialt arbeid – muligheter og utfordringer.» I *Berg, B. og Kleppe, L. C. (red.) Sosialt Arbeid – en grunnbok*. S. 273-283 (10 sider)

Moser, I. og Thygesen, H. (2014) «Prosjekteriets dilemma. Mellom avgrenset prosjekt og læring i teleomsorg- og velferdsinnovasjon» I *Tidsskrift for Forskning i Sygdom og Samfund*, temanummer om Telemedisin «Digital Nærhed, fjerne læger og fraværende pasienter» (13 sider).

Moser, I. og Thygesen, H. (2013) «Velferdsteknologi og teleomsorg: nye idealer og former for omsorg» I Tjora, A. og Melby, L., (red.) *Samhandling for helse: kunnskap, kommunikasjon og teknologi i helsetjenesten*. Oslo, Gyldendal Akademisk, s. 144-157 (13 sider).

Mort, M. and May, C. (2009) “Making and Unmaking Telepatients. Identity and Governance in New Health Technologies” In *Science, Technology and Human values*, Jan. 2009, vol. 34, no. 1, p. 9-33 (24 sider).

Oudshoorn, N. (2011) «Telecare technologies and the transformation of healthcare», kapittel 1 (s. 3 – 16), kapittel 3 (s. 35-67), kapittel 5 (s. 91- 123), kapittel 6 (s. 124-141), kapittel 7 (s. 145-167), kapittel 8 (s. 168-189) og kapittel 9 (s. 190-211). Totalt 158 sider.

Pols, J (2012): «Care at a Distance. On the Closeness of Technology” Amsterdam: Amsterdam University Press. Chapter 2-4 og 6 (totalt 66 sider).

Thygesen, H. and Pols, J. (2016) “Care, self-management and the webcam.” In *Manderson, L., Hardon, A. and Cartwright, E. (eds.) The Routledge Handbook of Medical Anthropology in the 21 Century*. Routledge. (10 sider).

Thygesen, H. & Moser, I. (2010) “Technology and good dementia care: an argument for an ethics-in-practice approach.” In *Schillmeier, M. and Domènech, M. (Eds.) New Technologies and Emerging Spaces of Care*. Farnham: Ashgate, 129-147. (17 sider).

Nettbaserte ressurser:

Samveis: metode for tjenesteinnovasjon (KS): <http://www.samveis.no/introduksjon-til-tjenesteinnovasjon/>

Annen relevant litteratur:

Aketun, S., Grut L., Holthe T. og Bjørneby S. (2011) «Hvor trykker skoen? – forprosjekt rapport Almas Hus». (16 sider).

Ausen D., Svagård I., Øderud T., Holbø K. og Bøthun S. (2013) «Trygge spor – GPS-løsning og tilhørende støttesystemer for personer med demens», SINTEF A23878, ISBN nr: 978-82-14-05314-2. (kap. 1-4, totalt 44 sider).

Holthe, T. og Ausen, D. (2012) «GPS – nøkkelen til frihet for personer med demens?» I *Ergoterapeuten*, 06.12. (5 sider).

Moen, A., Bø, M. R. og Holme, E. (2011) «Pasientdeltakelse og samhandling - nye muligheter i nettbaserte omgivelser.» I Lerdal, A. og Fagermoen, M.S. (red.) *Læring og Mestring - et helsefremmende perspektiv i praksis og forskning* (pp. 260-277). Oslo: Gyldendal Akademisk. (18 sider).

Mort, M., Roberts, C. and Milligan, C. (2009) Editorial: “Ageing, Technology and the Home – a critical project.” A special issue on Ageing, Technology and the Home: researching new care configurations. In *ALTER: European Journal of Disability Research, Vol. 3, No 2, April-June*. Pp. 138-158. (20 sider).

Newman, J. and Tonkens, E. (2011) «Participation, Responsibility and Choice. Summoning the Active Citizen in Western European Welfare States.” Amsterdam: Amsterdam University Press.

Nordens Velfærdscenter (2013) «Fokus på Empowerment og Velfærdsteknologi til kronikere.» <http://www.nordicwelfare.org/Publications/Temahaften/Fokus-pa-empowerment-og-velfardsteknologi-til-kronikere/> (63 sider).

SINTEF (2012) «Velfærdsteknologi i boliger. Muligheter og utfordringer.» ISBN 978-82-14-05249-7. (kap. 3, 4, 6, 7 og 8, totalt 78 sider).

Thygesen, H. (2012) «Fremtidens eldreomsorg: over/våking eller våking/over? Refleksjoner rundt teknologi og etikk i omsorgspraksiser.» I *Ergoterapeuten*, (06). (4 sider).

Relevante lover:

LOV-1999-07-02-63 Lov om pasient- og brukerrettigheter. Helse- og omsorgsdepartementet.

LOV-2001-05-18-24 Helseregisterloven. Helseregistre og behandling av helseopplysninger. Helse- og omsorgsdepartementet.

LOV-2000-04-14-31 Personopplysningsloven. Behandling av personopplysninger. Justis- og beredskapsdepartementet.